

ACTA DE LA SESSIÓ INFORMATIVA sobre el solar del carrer Pintor Alsamora

PROGRAMA D'ESPais DE PROXIMITAT I INTERIORS (PEPI)

Data: 04/12/2024, 18.00 h

Lloc: Ateneu La Bòbila (c. de l'Estudiant, 1)

Assistència a la reunió

Per part de la comissió / institucions:

Gabriel Duarte, Gerent del Districte de Nou Barris

Leonor Fernández, Consellera del Barri de Porta

Rosa López, Departament d'Estratègia Urbana

Mireia Fernàndez, Departament de Projectes Urbans

Jaume Bernat, BIMSA

Carlos Fuentes, Direcció de Llicències i Espai Públic del Districte de Nou Barris

Anna Sánchez, Departament de Participació de l'Àrea d'Urbanisme, Transició ecològica, Serveis Urbans i Habitatge

Salud Gallego, Departament de Participació de l'Àrea d'Urbanisme, Transició ecològica, Serveis Urbans i Habitatge

Blanca Català, Direcció de Serveis a les Persones i al Territori del Districte de Nou Barris

Per part del públic:

Assistència total: 37 persones

Dones 14

Homes 23

Ordre del dia

1. Benvinguda institucional
2. Explicació del Programa PEPI
3. Explicació tècnica de l'àmbit d'actuació i dels criteris inicials del projecte

4. Torn obert de paraules

Conducció i gestió del debat/torn de paraules: Departament de Participació de l'Àrea d'Urbanisme, Transició Ecològica, Servei Urbans i Habitatge.

Desenvolupament de la sessió

1. Benvinguda institucional.

Leonor Fernández, dona la benvinguda. Contextualitza que la sessió és informativa, sobre el Programa d'Espais de Proximitat i Interiors i, concretament, sobre el projecte del solar de Pintor Alsamora. Introdueix les persones que parlaran durant la sessió.

2. Explicació del Programa PEPI.

Rosa López explica els objectius del Programa d'Espais de Proximitat i Interiors. Es pot consultar la presentació [aquí](#).

Anna Sánchez explica els terminis i les sessions participatives que es realitzaran per acompanyar aquest procés de transformació, així com la informació que es pot trobar a l'espai web Decidim Barcelona en relació amb el Programa.

Sobre el procés participatiu que es va fer al 2021 sobre aquesta mateixa peça, comenta que l'equip redactor que s'encarregarà d'aquest projecte són les mateixes persones que, entre el 2021 i el 2022 i en base als resultats de la participació, van redactar uns estudis previs; una primera aproximació a un projecte.

Sobre el calendari:

- Aquesta sessió informativa és un primer pas dins de la redacció del projecte.
- Fins el juny del 2025 es faran una o més sessions de debat, especialment fins el març, per poder treballar sobre plànol diferents aspectes del projecte.
- Abans de l'estiu del 2025 es farà el retorn del procés.
- La fase de licitació del projecte es preveu entre juny i desembre del 2025.
- S'estima que les obres podrien començar durant el primer trimestre del 2026.

3. Explicació tècnica de l'àmbit d'actuació i dels criteris inicials del projecte.

Jaume Bernat explica que des de BIMSA es realitza la contractació de l'equip redactor del projecte i l'empresa que posteriorment executa l'obra. Es compta amb la supervisió de la Direcció de Projectes Urbans. Presenta Jordi Ramos i Maite Inchausti, membres de l'equip redactor del projecte.

Jordi Ramos explica l'àmbit on es realitzarà la intervenció. Amb el suport d'un mapa, assenyala que

es tracta de l'espai comprès entre el carrer Pintor Alsamora i el mur del cementiri. L'espai presenta una geometria irregular al contacte amb el mur del cementiri i amb el projecte del Parc Agrari de Can Valent, derivat de la darrera edició de Pressupostos Participatius. Actualment, aquest projecte està en fase de licitació, i les obres començaran aviat. En concret, aquest projecte consisteix en la reubicació dels horts de Can Valent, que es situaran en la línia irregular. L'actuació que ara s'afronta és la de la resta de l'àmbit, actualment utilitzat com a aparcament, però ubicat en una peça prevista al PGM com a verd.

Identificació de qüestions i diagnòstic previ:

- Límits preocupants: Aspectes relacionats amb l'accessibilitat.
- Obstacles que condicionen el paisatge urbà:
 - Murs i dobles voreres.
 - Presència de graons i forats que dificulten l'accessibilitat.
- Problemes topogràfics: Pendent del terreny que complica l'ordenació i la funcionalitat.

Marc de la proposta:

- Crear un eix verd que connecti els Jardins de Can Dragó amb els Jardins d'Alfàbia.
- L'actuació concreta afecta l'aparcament provisional actual del carrer Pintor Alsamora.
- El projecte parteix d'una planta general definida en un gran projecte anterior, basat en les aportacions d'un procés participatiu realitzat el 2021.

Objectius principals del projecte:

1. Preeminència del verd en totes les seves modalitats.
2. Eliminació de l'asfaltat per guanyar espai natural.
3. Racionalització de les pendents per equilibrar el terreny i disposar de diferents àrees funcionals.
 - Exemple: Reduir una pendent transversal del 3,8% a l'1% per millorar l'accessibilitat.
4. Millora de la materialitat:
 - Disseny d'un itinerari accessible.
 - Importància de la vegetació, no només per raons estètiques sinó també pel seu potencial de filtració d'aigua.
 - Idea clau: permeabilitzar el sòl.
 - Estudiar la possibilitat d'integrar sistemes d'acumulació d'aigua (SUCS) per a la recollida i redistribució d'aigües pluvials.

Usos proposats:

- Prioritzar la versatilitat per garantir un espai multifuncional adaptat al futur.
- Mapa preliminar d'usos:
 - Zones de trobada.
 - Articulació amb els horts de Can Valent.
 - La idea d'un "bosc comestible".

Com a conclusió, el redactor remarca que el projecte encara està en una fase inicial i que es treballarà intensament per desenvolupar les idees presentades.

4. Torn obert de paraules.

L. veí, reclama que haurien d'haver elements lúdics en aquest espai, com ara taules de joc, fonts, elements de mobilitat i activitat física. No reclamen elements complexos, sinó senzills. Manifesta la necessitat de pensar en la gent gran.

Pregunta sobre la vorera, que actualment és molt estreta, i reclama una marquesina a la parada d'autobús.

R. veïna, insisteix en reivindicar que es tingui en compte a la gent gran. També és necessari disposar d'aparcament al barri.

Gabriel Duarte, indica que es treballaran solucions alternatives al tema de l'aparcament dels cotxes, però aquesta és una zona verda considerada en el planejament de la ciutat.

M. veïna, indica que va participar al procés del 2021. El concepte que ella va entendre en aquell moment era el d'una gran massa verda, amb pocs elements, que es deterioren amb el temps.

I. Associació Horts de Can Valent, celebra que d'aquí poc s'executi la part dels horts, però té dubtes sobre què s'executarà exactament. Esmenta que s'ha recuperat la masia, hi ha un hort a mig construir i s'ha proposat la retirada d'aparcaments a l'àmbit. Considera que realment no veuen una resposta ni res clar sobre el que es durà a terme. Planteja quina és la utilitat de la reunió si aquest projecte ja està tancat.

M. veïna, recorda que el projecte es va presentar fa dos anys i lamenta que no s'hagi produït cap evolució des de llavors.

Valora que Parcs i Jardins s'oposarà a la implementació d'arbres comestibles.

Reivindica la necessitat de més verd, en lloc de més zones pavimentades, i insisteix en la importància de la gestió de l'aigua, la sostenibilitat, l'arbrat i la permeabilitat del sòl.

Gabriel Duarte, sobre la situació actual del projecte, indica que el que s'ha aconseguit ara és que hi hagi una dotació econòmica disponible per licitar i executar les obres.

Sobre el procés participatiu del 2021, liderat per Districte de Nou Barris, es va fer sense tenir un pressupost assignat. Tot i així, una part de l'àmbit es va lligar a Pressupostos Participatius i es va poder portar endavant. Valora que aquestes sessions, en el marc del PEPI, no busquen repetir la feina feta sinó garantir que el projecte actual sigui coherent amb el resultat del procés participatiu anterior, treballant més al detall.

Afegeix que, a diferència del procés del 2021, les sessions que es portaran a terme a principis del 2025 es faran en paral·lel a la redacció del projecte que s'executarà.

Jordi Ramos, detalla alguns aspectes tècnics relacionats amb la intervenció:

1. Murs i límits:

- Es reforçarà el mur del cementiri.
- Els límits dels horts de Can Valent (pendent de finalització de la licitació) es definiran a la zona est.
- Dins de l'àmbit no quedarà cap superfície per aparcament de vehicles.
- Sobre el límit de l'àmbit: arribarà fins la vorera de Pintor Alsamora, inclosa.

2. Usos:

- Espais lúdics: El departament de Jocs Infantils de l'Ajuntament de Barcelona considera que la zona, l'entorn, ja està suficientment equipat. No obstant això, es planteja a la proposta instal·lar elements jugables i atractius.
- Fonts: la proposta és que hi haurà, com a mínim, una font.
- Màquines d'exercici per a la gent gran: Es valorarà la idoneïtat d'instal·lar aquests elements a l'àrea, sempre garantint que l'espai sigui adequat per a aquestes activitats.
- Parada de bus: Es buscarà garantir la continuïtat i l'accessibilitat amb el mur de contenció que delimita els horts de Can Valent.

3. Garantia d'accessibilitat.

4. Verd i funcionalitat:

- Es prioritzarà que hi hagi la màxima quantitat de verd possible, però també s'han de considerar altres necessitats, com la possibilitat d'incloure una àgora per a reunions, és a dir, un espai obert i diàfan.
- S'haurà de trobar un equilibri entre les diferents funcions de l'espai.

5. Camins i itineraris:

- El terreny presenta pendents que dificulten l'accessibilitat. Per això, es treballarà per dissenyar diversos itineraris que garanteixin la inclusió i accessibilitat.

6. Arbrat i permeabilitat del sòl:

- Racionalitzar l'arbrat. Es planteja un enfocament ambiciós respecte a l'arbrat. Tot i això, es preveu que Parcs i Jardins pugui rebutjar part del projecte a causa de les dificultats en el creixement dels arbres.
- Es prioritza la permeabilitat del sòl per a un millor aprofitament de l'aigua i la sostenibilitat de l'espai.

Veïna, pregunta si l'espai del Camp de la Damm forma part d'aquest projecte.

Rosa López, aclareix que la Damm no s'inclou en el projecte actual, ja que està qualificat com a equipament i no com a espai verd. Indica que actualment no hi ha dotació pressupostària per modificar la qualificació d'equipament. Tot i això, deixa la porta oberta a futures actuacions en aquest àmbit.

Carlos Fuentes, explica que el projecte en la seva totalitat ja s'ha estudiat i s'ha dividit en diferents fases. En la fase actual, s'ha prioritzat la dotació per ubicar-hi els horts, assegurant que encaixin de manera coherent dins de la ciutat. Per aquest motiu, s'ha mostrat el mapa en què apareix Can Dragó, que no forma part del projecte en si, però és un àrea d'influència significativa. Aclareix que el Camp de la Damm serà part d'alguna de les fases successives del projecte, però encara està en una fase molt inicial de desenvolupament. Sobre l'espai en sí:

- Reflexiona sobre les limitacions de l'espai i la seva capacitat per albergar diferents usos i sensibilitats. Estratègies proposades:
 - Complementarietat entre espais:
 - Donada la proximitat amb Can Dragó, que ja disposa de dispositius esportius, es podria aprofitar el potencial funcional d'aquest espai.
 - Planteja que alguns usos serien més adequats en altres zones properes en lloc d'incorporar-los aquí.
 - Polivalència dels espais:
 - Es prioritza evitar categoritzar els espais per usos específics, promovent que siguin polivalents.
 - Exemple: espais per practicar ioga com a Can Dragó, zones per ballar sardanes, o una gran explanada perquè els infants puguin jugar.

Veí, planteja si a Pintor Alsamora es deixaran dos carrils per als cotxes o només un. També manifesta la necessitat de reduir la velocitat dels vehicles.

Jordi Ramos, indica que el tema dels carrils queda desvinculat de la intervenció que es planteja. En

paral·lel s'està estudiant la viabilitat de mesures per reduir la velocitat dels vehicles que passen per Pintor Alsamora. En qualsevol cas, la prioritat del projecte és dotar a Pintor Alsamora d'un espai verd i ampliar les voreres.

Veïna, vol aclarir l'àrea d'actuació. Els veïns i veïnes han lluitat perquè l'eix verd sigui continu i arribi fins al Camp de la Damm, connectant amb els Jardins d'Alfàbia.

Jordi Ramos, aclareix que el Camp de la Damm ha format part de la reflexió general sobre com estructurar aquest eix verd. Subratlla la seva importància per donar coherència a la resta de projectes i integrar-lo en l'entorn urbà. Tot i això, ara mateix no s'actuarà sobre el Camp de la Damm, però el tema serà objecte de futures discussions.

Veïna, valora que aquest és un avantprojecte que ara mateix es pot executar.

Rosa López, confirma que hi ha flexibilitat per introduir-hi canvis al projecte a partir de les sessions de debat que es faran al 2025. El projecte que s'ha presentat en aquesta sessió inicial s'ha mantingut des del 2022 perquè va sorgir d'un procés participatiu anterior.

P. veïna, pregunta quantes reunions es faran, ja que hi ha moltes preguntes obertes encara, com ara incivisme, patinets, pipicans, etc. Explica problemàtiques relacionades amb l'incivisme, el descans, la seguretat i la manca d'il·luminació de l'espai.

Veí, pregunta si el projecte és un parc agrari, una reubicació dels horts, o un espai verd. També vol saber quants anys durarà aquesta zona verda i si hi haurà compostatge, zones per estudiants, etc.

Jordi Ramos, aclareix que aquest no és un projecte de Parc Agrari. El projecte del parc agrari està contingut dins de Can Valent i va ser pactat i delimitat en el marc dels Pressupostos Participatius. El projecte que s'explica en aquesta sessió i que es debatrà durant inicis del 2025 és la resta de l'àmbit, que tindrà una estructura d'eix verd.

Carlos Fuentes, afegeix que aquest projecte forma part d'un espai més ampli i complex, que és el corredor verd. D'altra banda, els Pressupostos Participatius van ser una oportunitat per incrementar els horts un 20%, traslladant-los i ampliant-los. Sobre el projecte del solar de Pintor Alsamora, apunta que la prioritat és mantenir el caràcter verd de l'espai, evitant places dures, per garantir un equilibri. Es planteja la plantació d'arbres grans que donin ombra.

- Sobre seguretat: Es dissenyen múltiples camins per millorar l'accessibilitat, afavorir la circulació de persones i garantir l'enllumenat públic. També es treballa amb el Departament de Gènere per integrar una perspectiva de seguretat en l'espai públic.
- Sobre Incivisme: Hi ha problemàtiques que no es poden resoldre només amb l'arquitectura i que requeriran mesures com mediació, civisme i control policial.

- Sobre la gestió hídrica: Es fomenta la utilització de recursos hídrics, un tema clau del PEPI.

Sense més intervencions, es tanca la sessió.